

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА „БОШКО БУХА“
ИВАЊЕ**

**ПРАВИЛА
ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА**

Ивање 2019.

На основу чл. 28. Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник Р Србије" бр. 111/09 и 20/2015 и 87/18) и Уредбе о разврставању објекта, делатности и земљишта у категорије угрожености од пожара ("Сл. гласник РС" бр. 76/2010), Школски одбор Основне школе „Бошко Буха“ Ивање, Пријеполје на седници одржаној дана 27.06. 2019. године доноси

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Опште одредбе

Члан 1.

Овим Правилима се на основу Закона, а у циљу унапређења заштите, спречавања пожара и отклањања опасности и последица од пожара у ОШ „Бошко Буха“ ИВАЊЕ-ПРИЈЕПОЉЕ (у даљем тексту "субјекат"), утврђују:

1. Организација технолошког процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење;
2. Заштита од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
3. Доношење Плана евакуације и упутства за поступање у случају пожара;
4. Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара.
5. Права, обавезе и одговорности запослених за спровођење превентивних мера заштите од пожара;
6. Прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.

Члан 2.

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи у односу на планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, утврђивање и отклањање узрока пожара, као и за пружање помоћи код отклањања последица проузрокованих пожаром.

Члан 3.

Субјекти заштите од пожара дужни су да поступају у складу с обавезама утврђеним законом и прописима донесеним на основу њега, да применјују мере заштите од пожара и експлозија прописане законом, подзаконским прописима и општим актима, да обезбеде примену планова заштите од пожара и других аката и одговорни су за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара.

Субјекти заштите од пожара дужни су да ангажовањем расположивих људских и материјалних ресурса учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другог.

Члан 4.

За организацију заштите од пожара и успешно функционисање, одговорни су директор субјекта, друга лица са посебним овлашћењима и одговорностима и остали запослени, свако у свом делокругу рада.

Члан 5.

Мере заштите од пожара утврђене овим Правилима дужни су да спроводе и да их се придржавају сви запослени, као и остала лица која се затекну у кругу субјекта по било ком основу.

1. Организација технолошког процеса

Члан 6.

Основна делатност субјекта је према шифри делатности - Основно образовање опстег типа.

Објекат ОШ “Бошко Буха” Ивање-Пријепоље, припада по дефиницији (Техничке препоруке за заштиту од пожара стамбених, пословних и јавних зграда, СРПС Тп 21), јавним зградама, јер више од 80% корисне површине објекта је намењено за окупљање људи (образовна делатност), а према угрожености од пожара, технолошки процес субјекта се може разврстати у категорију К4, као и јавни пословни и стамбени објекти који могу да приме од 100 до 500 лица и као објекти у целини, у ИИ.3 категорију угрожености од пожара, са повећаним ризиком од избијања пожара, сходно тачки ИИ.3.4, јавни и пословни објекти у којима се окупља од 200 до 500 лица.

Концепција рада субјекта подразумева рад у објекту, где се обавља образовна делатност, боравак ученика, боравак наставног особља, административни послови и продужени боравак ученика.

Објекти школе чине два засебна објекта, један објекат је главна зграда спратности Пр+ Испрат. Други објекат је административна зграда, где се налазе канцеларија директора, канцеларија секретара, библиотека, радионица, кухиња са трпезаријом и магацин, са предпростором и ходником који спаја све просторије. У другом делу тог објекта је котларница, са просторијом за котлове на чврсто гориво, просторија за скалдиштење чврстог горива и пратеће просторије.

У приземљу главне зграде школе налазе се следеће просторије: 3 учионица, кабинет за наставно особље, наставничка зборница са архивом, санитарне просторије и ходник који спаја све просторије. Ходник који повезује све просторије је повезан са једнокраким степеништем, ширине 1,80м, са спратом објекта. Излазна врата са приземља су двокрилна врата, која воде у предпростор, а друга двокрилна врата на спољне безбедно место ван објекта.

На спрату објекта школе налазе се 5 учионица, два кабинета за наставно особље и санитарне просторије. Ходник повезује све просторије на спрату и преко степеништа воде на доњу етажу-приземље, објекта школе.

Члан 7.

Са аспекта заштите од пожара, степену угрожености и технолошког процеса који се одвијају у оквиру школе је са повећаним ризиком од избијања пожара јер су објекти школе јавне намене, а мора се имати у виду да су материјали који се користе и складиште у објектима запаљиве и сагорљиве природе (папир, архива, документација, образовна литература и уџбеници, канцеларијски инвентар и сл.) и да се са њима мора поступати на стого контролисан начин, примењујући све прописане превентивне мере заштите од пожара.

Једна од специфичности ових објеката, у погледу брзе и ефикасне евакуације присутних за случај пожара, а то посебно подразумева благовремено и ефикасно спровођење свих превентивних мера заштите од пожара и то :

- Обезбеђење ефикасних и прорачуном изабраних ширина евакуационих путева са одговарајућим потребним бројем истих и квалитетним усмеравањем ка излазним просторима;
- Правилан избор по врсти, типу и количини средстава и опреми за гашење пожара;

- Држање инсталације против паничне расвете сваког момента у исправном стању;
- Обезбеђење увек проходних и слободних евакуационих путева, пролаза, излаза и сл
-

2. Заштита од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара

Члан 8.

У објектима школе, као и на просторима око њих, примењују се нарочито следеће мере заштите од пожара:

- 1) објекти морају бити снабдевени хидрантима, апаратима и другом прописаном опремом и уређајима за гашење пожара, у складу са прописаним техничким нормативима и стандардима за заштиту од пожара;
- 2) електричне, вентилационе, топлотне, громобранске, канализационе и друге инсталације и уређаји у објектима морају се извести, односно поставити тако да не представљају опасност од пожара;
- 3) опрема, инсталације и уређаји из тач. 1) и 2) овог става морају се контролисати и одржавати у исправном стању ради правилне употребе, односно функционисања.

Члан 9.

У циљу смањења ризика од избијања пожара, све радње, поступци и процеси који су уређени прописима или подлежу обавезујућим стандардима морају се спроводити у складу са тим прописима и стандардима.

Ради делотворног реаговања у случају избијања пожара, обезбеђују се несметани пролази и одговарајућа растојања између запаљивог материјала и потенцијалних узрочника пожара (извори енергије и др).

Члан 10.

На таванима и поткровљима објеката правног лица забрањено је држање било каквог материјала и опреме, изузев опреме и средстава за гашење пожара.

Члан 11.

У просторијама објеката правног лица не смеју се употребљавати решои, грејалице, електрични радијатори и други слични термо-електрични апарати и грејна тела, изузев у посебно опремљеним просторијама за ту намену и уз претходно прибављену сагласност руководиоца из члана 11. став 2. ових правила.

Обавезно је искључивање термо-електричних апарата, уређаја и других грејних тела после употребе.

Члан 12.

Прилазни путеви, улази, излази, пролази и степеништа у објектима морају бити увек слободни за несметан пролаз.

За обележавање излаза у случају опасности и прве помоћи користе се ознаке прописане Правилником о обезбеђивању ознака за безбедност и здравље на раду ("Сл. гласник РС", бр. 95/2010).

Члан 13.

Рад са запаљивим материјама и вршење других пожарно опасних радњи изван просторија које су за такве радње намењене, може се дозволити само под условом да су предузете одговарајуће мере заштите од пожара.

Члан 14.

Исправност инсталација и уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара, гашење пожара, детекцију експлозивних и запаљивих гасова, инсталација у зонама опасности од експлозије, инсталација за одвођење дима и топлоте, инсталација хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилних уређаја за гашење пожара мора се контролисати на сваких шест месеци од стране овлашћеног правног лица.

Члан 15.

Приступ објектима је омогућен са свих страна и има улаз са главне капије на локацију на којој се налазе сви објекти.

Објекат припада категорији ниских објеката, јер се кота последње етаже налази на висини од 10,5 м.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара има следеће дужности:

1) спроводи превентивне мере заштите од пожара утврђене Законом, другим прописима и овим правилима;

2) редовно контролише функционисање уређаја за аутоматску дојаву и аутоматско гашење пожара и у случају неисправности одмах предузима потребне мере за спречавање нежељених последица и довођење уређаја у исправно стање;

3) утврђује број и размештај противпожарних апарата, хидрантске и друге опреме, контролише њихову исправност и предузима потребне мере ради њихове замене, поправке, сервисирања и сличних интервенција;

4) учествује у припреми предлога правила и других аката из области заштите од пожара и, после њиховог доношења, спроводи тим актима утврђене мере које су му стављене у задатак;

5) непосредно контролише спровођење утврђених или наложених мера заштите од пожара и у случају констатовања одређених неправилности и недостатака, због којих постоји непосредна опасност од избијања пожара, без одлагања налаже или предлаже руководиоцу из става 2. овог члана хитно отклањање уочених неправилности или забрану рада;

6) учествује у припреми програма и спровођењу основне обуке запослених и у практичној провери њихових знања из области заштите од пожара;

7) редовно извештава руководиоца из става 2. овог члана о свим појавама, променама и проблемима из области заштите од пожара и предлаже предузимање конкретних мера;

8) прати прописе из области заштите од пожара, као и техничка достигнућа из те области и, у складу с тим, предлаже и предузима потребне мере ради унапређења заштите од пожара;

9) предлаже и контролише спровођење мера и норматива заштите од пожара приликом адаптација, реконструкција, поправки и сервисирања које се врше у објектима;

10) води прописане евиденције и

11) обавља и друге послове из области заштите од пожара.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара за свој рад, као и вршење дужности из става 1. овог члана одговорно је руководиоцу организационе јединице у чијем делокругу су послови заштите од пожара (алтернатива: руководиоцу одређеном актом о систематизацији радних места или другим актом доносиоца ових правила - даље: надлежни Руководилац).

Члан 16.

Лице запослено на пословима заштите од пожара и/или пословима обезбеђења објекта:

1) за време дежурства обилази објекат, просторије, постројења, уређаје и инсталације, а посебно места где постоји већа могућност избијања пожара, и о уоченим недостацима

одмах извештава непосредног руководиоца (алтернатива: надлежног Руководиоца) и истовремено предузима све потребне мере ради спречавања настајања нежељених последица;

2) контролише исправност и размештај противпожарне опреме, о уоченим недостацима благовремено извештава непосредног руководиоца (алтернатива: надлежног Руководиоца) и предузима потребне мере ради пуне приправности и спречавања нежељених последица;

3) упозорава запослене у објектима на потребу придржавања предвиђених мера заштите од пожара и у случају када уочи да они то не чине и поред упозорења, одмах извештава непосредног руководиоца (алтернатива: надлежног Руководиоца);

4) познаје и стално проучава мере заштите од пожара релевантне за објекат у коме обавља дежурство и извршава друге своје дужности утврђене Законом, другим прописима и овим правилима;

5) редовно се обучава и стручно усавршава из области заштите од пожара и у том циљу похађа све организоване курсеве, семинаре, вежбе и друге облике усавршавања, као и самостално употпуњава своје знање по налозима непосредног руководиоца (алтернатива: надлежног Руководиоца);

6) у моменту преузимања дужности (дежурства) увек мора да буде психофизички способно за обављање послова, јер у противном може бити удаљено са посла;

7) чува, уредно одржава и наменски употребљава личну и заједничку опрему којом је задужен, дужности обавља у уредној радној одећи, коректно се опходи према запосленима у објекту и према странкама;

8) благовремено предузима потребне мере заштите објекта у коме дежура, људства и имовине од разних хаварија, оштећења и сличних незгода;

9) о свим уоченим појавама, променама и проблемима у објекту у коме дежура, а који могу угрозити безбедност објекта, имовине и људства без одлагања обавештава непосредног руководиоца (алтернатива: надлежног Руководиоца), а у случају његове одсутности или недоступности - друга одговорна лица.

Члан 17.

Ради ефикаснијег остваривања циљева и задатака заштите људи и имовине од пожара, образује се Комисија за заштиту од пожара.

Комисија за заштиту од пожара има председника, заменика и два члана.

Комисија за заштиту од пожара:

1) прати стање организованости, остваривања и спровођења мера заштите од пожара, покреће и усмерава мере и активности и утврђује предлоге за унапређење заштите од пожара;

2) разматра налазе и решења надлежних органа, предлаже мере и активности да се уочени недостаци благовремено отклоне;

3) информише Школски одбор о актуелним питањима из области заштите од пожара, подноси периодичне извештаје о стању заштите од пожара и предлаже предузимање потребних мера за спровођење и унапређење заштите од пожара.

Члан 18.

Периодично извршити детаљан преглед стања електричних и водоводних инсталација, грејних тела и других постројења и уређаја и предузети мере за отклањање недостатака који би могли довести у опасност запослене и друга лица, као и материјална добра.

За организовање послова из претходног става, одговоран је директор субјекта, који за ове послове може именовати лица ван субјекта и одговарајуће овлашћене организације.

У случају закупа објеката од стране субјекта, може се Уговором о закупу регулисати да послове из става 1. овог члана обавља власник закупуљеног простора.

Члан 19.

Послови на организовању и унапређењу заштите од пожара ће се организовати за ИИ категорију угрожености од пожара којој субјекат припада.

У складу са Законом, као за субјекат у другој категорији угрожености од пожара, утврђује се да ће организацију послова заштите од пожара вршити лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара.

Члан 20.

За организацију и успешно функционисање заштите од пожара одговоран је директор субјекта, односно лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара, кога ће директор субјекта посебно овластити.

За послове из става 1. овог члана може се уговором ангажовати привредно друштво, односно друго правно лице које испуњава прописане услове и има овлашћење Министарства да може обављати ове послове.

Лица из става 2. овог члана морају бити упозната са одредбама ових Правила, а упознавање ће се вршити од стране лица оспособљеног за спровођење заштите од пожара и о томе се води евиденција.

3. Доношење Плана евакуације и упутства за поступање у случају пожара

Члан 21.

За евакуацију у случају потребе користе се степеништа, ходници и хоризонтални пролази. На основу максимално допуштеног времена евакуације и броја људи који се могу маћи у објекту у моменту избијања пожара, одређене су ширине степеништа, пролаза, ходника и врата.

План евакуације и поступак у случају пожара ће се донети посебно у склопу ових Правила и бити приложен као прилог уз тачку 3. на крају Правила.

Планом евакуације и поступком у случају пожара ће се посебно регулисати:

1. Обележавање путева евакуације и поступак код нормалног стања и неисправности.
2. Противпожарна степеништа и излази у случају нужде.
3. Начин активирања лица која организују и спроводе евакуацију.
4. Лице које одлучује о евакуацији и начин узбуњивања запослених са посебним задацима у погледу организовања евакуације.
5. Процедура поступања лица која организују и спроводе евакуацију и осталих запослених.
6. Начин давања упозорења лицима у опасности ради правовремене евакуације.
7. Начин узбуњивања најближе ватрогасно-спасилачке јединице.
8. Поступак евакуације имовине и обавезе запослених пре напуштања радног места
9. Графички прилози.

План евакуације и поступак у случају пожара доноси директор субјекта.

Члан 22.

Саставни део Плана евакуације и поступка у случају пожара је пано формата А3, који је као упутство за евакуацију и поступање у случају пожара истакнут на видљивом месту, у простору (месту) ступања у део објекта на који се упутство односи.

Упутство за евакуацију ће се урадити за свако место на коме ступа у простор на који се упутство односи, без обзира да ли је то место на правцу евакуације или не.

Члан 23.

На путевима и пролазима предвиђеним за кретање ватрогасних возила и евакуацију не сме бити запрека у виду паркираних возила, ускладиштене робе и случних запречења за несметани пролаз.

Члан 24.

Свако ко приметити пожар, дужан је да пожар и угаси, без опасности по себе и друга лица.

У случају да запослени одмах оцени да не може сам да локализује и угаси пожар, дужан је да поступи по процедурама у складу са Планом евакуације и поступком у случају пожара.

Члан 25.

За гашење почетних пожара, овим Правилима се прописује минимум техничке опреме и одговарајућа хидрантска мрежа.

У објекте субјекта се може у циљу осавремењавања постављати и друга опрема за гашење почетних пожара која није поменута у овим Правилима, ако је у складу са важећим стандардима и прописима за поједине области заштите од пожара.

Члан 26.

Опрема за гашење почетних пожара у виду преносних апарата за гашење почетних пожара, одређује се у складу са проценом пожарног ризика, висином специфичног пожарног опретећења и очекиваним класама пожара према важећем стандарду.

Врсту, количину и распоред уређаја и опреме за гашење пожара предлаже лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара зависно од угрожености и у складу са важећим нормативима за ову област.

Распоред опреме за гашење почетних пожара је дат у прилогу ових Правила у склопу Плана евакуације и поступка у случају пожара.

4. Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара

Члан 27.

Субјекат је у обавези да сваког запосленог одмах обуци, а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад и у току рада код промена у технологији рада, упозна са опасностима и мерама заштите од пожара.

Циљ обуке је стицање најнеопходнијих теоретских и практичних знања из области заштите од пожара.

Члан 28.

Сходно обавези из претходног члана, сваки запослени се мора обучити и упознати са:

1. дужностима, правима и одговорностима у области заштите од пожара,
2. опасностима од пожара у окружењу где ради и превентивним мерама за њихово отклањање,
3. поступком евакуације и
4. поступком у случају пожара и употребом опреме за гашење почетних пожара и остале опреме.

Запослени се са мерама заштите од пожара и поступком у случају пожара упознавају кроз обавезну теоретску обуку, након које следи практична обука у употреби опреме за гашење пожара и провера знања.

Члан 29.

Обука запослених из области заштите од пожара ће се вршити на основу Програма основне обуке који доноси директор субјекта, по претходно прибављеној сагласности надлежног Министарства.

Члан 30.

Након теоретске и практичне обуке, путем тестирања ће се обавити провера знања.

Тест се састоји од питања из општег и посебног дела у складу са донетим Програмом обуке.

Сматра се да је запослени успешно завршио обуку када тачно одговори на најмање 80% питања.

За запослене, који из разних разлога нису присуствовали обуци и за запослене који нису успешно положили тест, директор субјекта је у обавези да у року 7 дана организује поновну обуку.

Запослени који неуспешно заврше обуку у области заштите од пожара, као и они који неоправдано изостану са обуке, директор субјекта ће на предлог лица стручно оспособљеног за спровођење заштите од пожара привремено разместити на радна места где је степен опасности од пожара минималан и где би ови запослени радили искључиво под надзором оних који су успешно завршили ову обуку.

Након успешно завршене обуке у области заштите од пожара запослени из претходног става могу бити поново размештени на радна места, где су радили пре размештања.

Члан 31.

О извршеној обуци и провери знања из области заштите од пожара се сачињава записник чији је саставни део списак запослених који су присуствовали обуци, а евиденцију о обукама води лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара у субјекту.

Члан 32.

Једном у три године ће се путем тестирања и практичне провере знања, а у складу са Законом, вршити провера знања запослених у области заштите од пожара.

Уколико се на провери покаже да је познавање тематике заштите од пожара од стране запослених незадовољавајуће, поновиће се основна обука у складу са Програмом основне обуке.

Члан 33.

Обуку и проверу знања запослених обављају, правно лице које испуњава услове у складу са Законом или лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара у субјекту.

5. Права, обавезе и одговорности запослених за спровођење превентивних мера заштите од пожара

Члан 34.

Запослени који обавља послове лица стручно оспособљеног за спровођење заштите од пожара, мора имати одговарајућу стручну спрему и бити посебно обучени из области заштите од пожара у складу са Законом.

У року од године дана од дана распоређивања на послове заштите од пожара, ово лице, након обуке, мора имати и положен одговарајући стручни испит, што се доказује писменим уверењем.

Обука овог лица се од стране овлашћених установа изводи путем семинара, предавања, консултација и практичних вежби.

Члан 35.

Сви запослени су дужни да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара и да се у раду придржавају свих прописаних упутстава, упозорења, забрана и мера заштите од пожара на која им се током обуке укаже.

6. Прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.

Члан 36.

Према техничким препорукама СРПС Тп21, број лица у згради се одређује према номиналним капацитетима појединих просторија и условима да се оствари кретање без загушавања од 3 лица по m^2 површине пода, било где на коридорима за евакуацију.

Површина приземља објекта школе је око $275,00m^2$, површина ходника је $84,30m^2$ и површина санитарних просторија око $26,00m^2$. Површина спрата је око $400,00m^2$, а површина ходника који спаја све просторије на спрату око $104,00m^2$ са спрата воде једнокрако степениште ширине 1,80м у приземље објекта. Ово степениште омогућава пропусност односно капацитет за више од 360 лица (према табели из СРПС Тп21).

У приземљу објекта су двокрилна врата, која су димензије од 1,80м, затим предпростор површине око $10,00m^2$ и кроз излазна врата на спољне безбедно место. Врата ширине 1,80м, имају специфичну пропусну моћ (СПМ), која износи 98-108 особе/м у минути. Ходник као коридор евакуације у приземљу, одузима се од ширине по 15цм са сваке стране, због опреме и инсталација које су уграђене на зиду. Ходник омогућава евакуацију до 250 лица.

Максималан број ученика и запосленог наставног особља је дефинисан на основу кретања, ходником објекта, силазак, преко једнокраког степеништа, ходником до излазних врата и излаз кроз двокрилна врата на безбедно одстојање од објекта.

На основу напред изнетог, максималан број лица који се могу безбедно евакуисати из објекта школе је до 250.

За зграду школе у којој се налазе канцеларије директора и секретара, библиотека, кухиња са трпезаријом и магацин, ходник који спаја све просторије је површине око $16,00m^2$ и води до излазних двокрилних врата дим. 140x205мм. Површина трпезарије је око $50,00m^2$, и ту се може наћи највећи број ученика током обедовања. Према овим подацима максималан број лица у овом објекту може бити до 50, који се могу безбедно евакуисати.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 37.

Ова Правила доноси директор субјекта, који је надлежан и за тумачење одредби.

Члан 38.

Измене и допуне ће се вршити на начин и по поступку предвиђеном за његово доношење.

Члан 39.

На сва питања из области заштите од пожара, која нису регулисана овим Правилима, примењиваће се одредбе важећих прописа за поједине области.

Члан 40.

Правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.
Правила су објављена на огласној табли Школе дана 27.06.2019. године, а ступа на снагу дана 05.07. 2019. године.

Деловодни број: 246
05.07.2019. године
Ивање

Председник Школског одбора

Хилмо Ровчанин